

UCHWAŁA NR XLVIII/402/2018
Rady Miejskiej w Toszku

z dnia 21 czerwca 2018 r.

w sprawie zmiany Uchwały nr XLI/343/2017 Rady Miejskiej w Toszku z dnia 18 grudnia 2017 r.
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Toszek na rok 2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2018 r., poz. 994 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2016 r., poz. 487 z późn. zm.),

Rada Miejska w Toszku

uchwała, co następuje:

§ 1. Zmienia się załącznik do Uchwały nr XLI/343/2017 Rady Miejskiej w Toszku z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Toszek na rok 2018 otrzymując brzmienie, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Toszka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Toszku

Krzysztof Klonek

Załącznik do uchwały Nr XLVIII/402/2018
Rady Miejskiej w Toszku
z dnia 21 czerwca 2018 r.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W TOSZKU

Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Toszek
na rok 2018

Opracowanie:

*Ośrodek Pomocy Społecznej
w Toszku*

.....
Zatwierdzam

Toszek
2018

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Podstawy prawne realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Toszek na rok 2018.....	4
2. Diagnoza problemu alkoholowego na terenie Gminy Toszek	4
3. Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	8
4. Cele i kierunki działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	10
5. Adresaci działań, realizatorzy programu oraz źródło finansowania	11
6. Monitoring i ewaluacja.....	14
Bibliografia.....	15

Wprowadzenie

W Polsce występuje szereg problemów społecznych, jednak od wielu lat nadal najbardziej dotkliwym w skutkach jest alkoholizm. Wszyscy – osoba uzależniona, jej bliscy, samorząd a w końcu budżet państwa – ponoszą koszty społeczne związane ze szkodliwością tego uzależnienia. Wśród najczęściej występujących szkód społecznych, występujących jako bezpośrednia konsekwencja nadużywania alkoholu możemy wymienić: bezrobocie, ubóstwo, przemoc w rodzinie, powodowanie wypadków i kolizji komunikacyjnych, przestępczość, zakłócenie norm życia społecznego.

„Zespół uzależnienia od alkoholu, zgodnie z kryteriami zawartymi w 10 edycji Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów (ICD 10) należy definiować jako wystąpienie przynajmniej trzech z następujących objawów, w okresie przynajmniej jednego miesiąca lub w ciągu ostatniego roku w kilkukrotnych okresach krótszych niż miesiąc:

1. Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia ("głód alkoholowy").
2. Upośledzenie zdolności kontrolowania zachowań związanych z pićm (upośledzenie zdolności powstrzymywania się od picia, trudności w zakończeniu picia, trudności w ograniczaniu ilości wypijanego alkoholu).
3. Fizjologiczne objawy zespołu abstynencyjnego w sytuacji ograniczenia lub przerywania picia (drżenie, nadeiśnienie tętnicze, nudności, wymioty, biegunka, bezsenność, niepokój, w krańcowej postaci majaczenie drżenne) lub używanie alkoholu w celu uwolnienia się od objawów abstynencyjnych.
4. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu, potrzeba spożywania zwiększonych dawek dla osiągnięcia oczekiwanego efektu.
5. Koncentracja życia wokół picia kosztem zainteresowań i obowiązków.
6. Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowania narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, bio-psycho-społeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej. Model leczenia tego schorzenia musi być dostosowany do takiego sposobu postrzegania tej choroby.”¹

---

¹ <http://parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/uzaleznienie>

1. Podstawy prawne realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Toszek na rok 2018

Podstawą prawną realizowania niniejszego programu jest *ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 487 z późn. zm.)*.

Ponadto, można wyszczególnić szereg dokumentów korespondujących z działaniami profilaktycznymi i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, m. in.:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.),
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. 2016 r., poz. 1492 z późn. zm.),
- Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydawane corocznie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2. Diagnoza problemu alkoholowego na terenie Gminy Toszek

„Nikt nie sięga po alkohol po to, aby mieć problemy. Przeciwnie każdy, kto spożywa alkohol oczekuje korzyści – chce poprawić sobie nastrój, ubarwić szarą codzienność, ułatwić kontakty towarzyskie, zrelaksować się. Niektórzy nawet wierzą, że alkohol może mieć korzystne działanie zdrowotne.

Choć alkohol jest trucizną i z punktu widzenia toksykologii każda ilość wypitego alkoholu jest ryzykowna, to jednak w większości przypadków spożywanie małych dawek alkoholu nie pociąga za sobą widocznych szkód zdrowotnych i konsekwencji społecznych. Mimo to nie powinni wcale pić alkoholu:

- młodzi ludzie (ze względu na ryzyko poważnych zaburzeń rozwojowych),
- kobiety w ciąży i matki karmiące (z powodu ryzyka uszkodzenia płodu i negatywnego wpływu na zdrowie dziecka),
- osoby chore, przyjmujące leki wchodzące w reakcje z alkoholem,
- wszyscy, którzy znajdują się w okolicznościach wykluczających picie (kierując pojazdami, przebywając w pracy, w szkole, itp.),
- osoby, którym szkodzi każda, nawet najmniejsza, ilość alkoholu.

Co ósmy dorosły Polak nie pije w ogóle alkoholu. Kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie.

Większość pijących spożywa alkohol w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia.

Osoby pijące alkohol mogą wielokrotnie w ciągu swojego życia zmieniać wzór spożywania alkoholu przemieszczając się na continuum od abstynencji, poprzez picie o niskim poziomie ryzyka, do spożywania alkoholu w sposób wysoce ryzykowny i szkodliwy. Niektóre z nich się uzależnią. Jest to wędrówka w dwie strony. Ktoś, kto dzisiaj pije alkohol na poziomie niskiego ryzyka może w wyniku różnego rodzaju okoliczności zwiększyć swoje picie do poziomu wysokiego ryzyka. Ktoś, kto dziś pije ryzykownie lub szkodliwie może na tyle ograniczyć swoje picie, aby radykalnie zmniejszyć wynikające z niego szkody. Abstynent może w każdej chwili zacząć pić, a osoba uzależniona może zostać abstynentem. Najmniej prawdopodobna jest sytuacja, że osobie uzależnionej uda się trwale ograniczyć spożywanie alkoholu, a więc wrócić na stałe do picia kontrolowanego, o niskim ryzyku szkód.

Ryzykowne spożywanie alkoholu to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i łącznie w określonym czasie) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Picie szkodliwe to taki wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne; ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.”²

Alkoholizm w Gminie Toszek w latach 2012 – 2016

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2012	13	18
2013	9	15
2014	5	14
2015	7	17
2016	8	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku

Należy zauważyć, iż na przestrzeni lat zmniejszyła się liczba rodzin, które są dotknięte problemem alkoholowym. Trzeba pamiętać, że wszyscy członkowie rodziny z problemem alkoholowym, odczuwają jej skutki, muszą radzić sobie z narastającymi trudnościami w sferze psychicznej, emocjonalnej, społecznej i ekonomicznej. W związku ze zwiększającą się dzietnością rodzin, co można zauważyć w powyższej tabeli, pomimo zmniejszającego się odsetka rodzin uwikłanych w problem choroby alkoholowej, jej przykre konsekwencje ponosi

² <http://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/picie-ryzykowne-i-szkodliwe>

większa ilość osób. Paradoks tej choroby polega na dalekiej sile zasięgu destruktywnych działań.

„Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Narastanie problemu alkoholowego skłania niepijących członków rodziny do szukania sposobów pozwalających im przetrwać w sytuacji permanentnego stresu, braku poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji, niemożności zaspokojenia elementarnych potrzeb psychologicznych, a czasami również biologicznych. Osoba pijąca z biegiem czasu coraz silniej koncentruje się na alkoholu, wycofuje się z pełnienia ról życiowych, przestaje świadczyć na rzecz rodziny, a czasem nawet interesować się swoimi bliskimi. Wymaga opieki i obsługi.

Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być współzależnienie. Osoba współzależniona:

- Przejawia silną koncentrację myśli, uczuć i zachowań na zachowaniach alkoholowych osoby pijącej
- Szuka usprawiedliwień sytuacji picia, zaprzeczania problemowi
- Ukrywa problem picia przed innymi
- Przejmuje kontrolę nad piciem osoby bliskiej (ogranicza sytuacje alkoholowe, wylewa alkohol, odmierza ilości, kupuje alkohol, aby pijący nie wychodził z domu itp.)
- Przejmuje odpowiedzialność za zachowania pijącego partnera, łagodzi konsekwencje picia: kłamie, płaci długi, dba o higienę pijącego, o jego wizerunek itp.
- Przejmuje za osobę pijącą obowiązki domowe, które ona zaniedbuje.

Życie w długotrwałym stresie spowodowanym piciem osoby bliskiej i brak skuteczności własnych działań nakierowanych na rozwiązanie problemu picia powodują poważne konsekwencje psychologiczne:

- Zaburzenia psychosomatyczne:
  - Nerwice
  - Zaburzenia życia emocjonalnego (chaos emocjonalny, huśtawka nastrojów, stany lękowe i depresyjne, napięcie i stan ciągłego pogotowia emocjonalnego)
  - Zakłócenia czynności poznawczych (zagubienie, chaos poznawczy, brak poczucia sensu i celu, zakłócenie wzorców normy i zdrowia, nierealistyczne oczekiwania)
- Pustkę duchową i brak nadziei
- Samotność
- Poczucie niemożności rozstania się
- Czasami nadużywanie substancji psychoaktywnych (zwłaszcza leków nasennych i uspokajających)

- Trudności w rozpoznawaniu własnych potrzeb, w realizacji własnych pragnień, ambicji i celów
- Wyraźnie odczuwane obniżenie jakości życia.

Współzależnienie nie jest chorobą - jest zespołem nieprawidłowego przystosowania się do sytuacji problemowej. Koncentrując się na szukaniu sposobu ograniczenia picia partnera, osoba współzależniona nieświadomie przejmuje odpowiedzialność i kontrolę za jego funkcjonowanie, co w efekcie ułatwia pijącemu dalsze spożywanie alkoholu. U części osób współzależnionych rozpoznaje się ostrą reakcję na stres, zaburzenia stresowe pourazowe lub zaburzenia adaptacyjne. Współzależnienie diagnozuje się wyłącznie u osób dorosłych, które formalnie mogą wybrać inną drogę poradzenia sobie z problemem picia partnera. Dzieci nie mają żadnego wyboru. Są skazane na życie w takich warunkach, jakie stwarzają dla nich dorośli.”³

Z danych posiadanych przez Urząd Miejski w Toszku oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku wynika, iż łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Miejską w Toszku (limit sklepów i lokali gastronomicznych) jest niezmienny i wynosi 45 miejsc. W tej liczbie wyróżniamy limit 30 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz limit 15 lokalu gastronomicznych.

Od 2015 do 2017 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Toszek niewiele się zmieniała:

Liczba punktów sprzedaży alkoholu w Gminie Toszek w latach 2015 – 2017

Rok	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży
2015	20	10
2016	18	10
2017	20	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Toszku oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku

Brak znaczących różnic w ilości dostępnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia zdaje się uwidaczniać, że aktualnie nie ma większego zapotrzebowania na zwiększenie tych ilości. Pomimo, iż ustalone dotychczas limity pozwalają na zwiększenie ilości punktów sprzedających napoje alkoholowe przeznaczone do spożycia, istnieje przypuszczenie, że nie ma takiego zainteresowania wśród potencjalnych przedsiębiorców. Jednakże nawet nieznaczne zwiększenie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia, nie musiałoby znacząco wpłynąć na skalę występowania choroby alkoholowej na terenie Gminy Toszek.

³ <http://www.parpa.pl/index.php/rodzina-dzieci/wspoluzaleznienie>

*Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w Gminie
Toszek w latach 2015 – 2017*

Rok	Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przedsiębiorcom posiadającym zezwolenia
2015	19
2016	17
2017	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Toszku oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) w art. 12 daje radzie gminy przywilej decydowania w zakresie maksymalnej liczby wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia, zasad usytuowania tych miejsc oraz możliwość ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Niewątpliwie, miejsce usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia ma znaczenia w zakresie współżycia społecznego, kulturalnego, wychowawczego, edukacyjnego i religijnego czy duchowego. W związku z tym, miejsca sprawowania opieki nad dziećmi (m.in. żłobki, przedszkola, szkoły, kluby dziecięce, ogniska wychowawcze, świetlice itp.), a także obiekty o szczególnym znaczeniu wychowawczym, edukacyjnym, religijnym, duchowym, kulturowym, jak również społecznym, nie powinny znajdować się w bezpośrednim sąsiedztwie ze sklepami lub lokalami gastronomicznymi, w których można nabyć napoje alkoholowe przeznaczone do spożycia. Rada gminy posiada w swoich kompetencjach prawo wskazania bezpiecznej odległości pomiędzy tzw. „obiettami chronionymi” a punktami sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na terenie danej gminy.

3. Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Kompetencje i zakres działań gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych reguluje także ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 487 z późn. zm.). „A do ustawowych zadań należą:

1. inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ujęte w formie gminnych programów;

2. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
3. opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe);
4. kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, art. 18 ust. 8 ustawy).

Można śmiało powiedzieć, że gminna komisja stanowi ustawowo powołaną grupę doradców w zakresie lokalnej polityki wobec problemów alkoholowych. Jako gremium specjalistów mają oni zapewnić dobre merytoryczne przygotowanie planu działań i być pomocnymi na etapie realizacji gminnego programu.”⁴

„Procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego wdraża się wobec niektórych osób uzależnionych od alkoholu (osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny).

Procedurę tę można uruchomić poprzez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (są umiejscowione przy Urzędach Gminnych) poprzez złożenie podania z opisem niepokojącej sytuacji w rodzinie, w związku z nadużywaniem alkoholu przez jednego z jej członków. Komisja zaprasza na rozmowę osobę nadużywającą alkoholu i motywuje do kontaktu z placówką odwykową oraz podjęcia leczenia. Jeżeli osoba zgłoszona nie decyduje się na kontakt z placówką odwykową, Komisja lub prokurator kieruje sprawę do Sądu Rodzinnego, który w oparciu o opinię 2 biegłych zobowiązuje osobę uzależnioną do leczenia odwykowego. Postanowienie jest wykonywalne przez 2 lata od czasu jego wydania. Sąd w postanowieniu wskazuje czy ma to być leczenie stacjonarne, czy ambulatoryjne oraz czy nad wykonaniem postanowienia ma czuwać kurator sądowy.

Postanowienie o zobowiązaniu do leczenia odwykowego zapada w trybie nieprocesowym (art. 26 ust. 2 ww. ustawy) i nie nosi charakteru wyroku sądowego "sankcji karnej. To znaczy, że w sprawie leczenia odwykowego, mimo zobowiązania, nie można zastosować prawnie żadnej kary (np. kary pozbawienia wolności). Funkcja społeczna instytucji zobowiązania do leczenia jest funkcją polegającą na instytucjonalnym motywowaniu do podjęcia terapii odwykowej. Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu w sensie przymusu prawnego" nie ma możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania zobowiązanego w zakładzie leczniczym wbrew jego woli.

Podstawowym celem terapii uzależnienia od alkoholu jest uzyskanie poprawy zdrowia pacjenta. Oczekiwany efekt terapii uzależnienia od alkoholu jest trwałe zatrzymanie

---

⁴ K. Łukowska, Zasoby czy deficyty? Kto na szczeblu lokalnym zajmuje się rozwiązywaniem problemów alkoholowych? http://www.swiatproblemow.pl/2010_07_1.html

spożywania alkoholu, uzyskanie świadomości choroby, uzyskanie wglądu w mechanizmy choroby, dzięki któremu może on nauczyć się unikania powrotu do picia w przyszłości.”⁵

4. Cele i kierunki działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Celem głównym niniejszego programu jest *zapobieganie występowania w Gminie Toszek problemów związanych z nadużywaniem alkoholu*

Cel główny może być realizowany za pomocą precyzyjnie określonych celów szczegółowych oraz kierunków działań.

Cel szczegółowy nr 1

Prowadzenie działalności profilaktyczno – edukacyjnej

Działania:

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- organizowanie zajęć profilaktycznych podczas letnich programów opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży w formie stacjonarnej,
- wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży w programach opiekuńczo – wychowawczych,
- finansowanie programów profilaktyczno – edukacyjnych,
- organizowanie zajęć o charakterze profilaktycznym dla seniorów.

Cel szczegółowy nr 2

Zwiększenie dostępności konsultacji specjalistycznych dla osób zagrożonych uzależnieniem, uzależnionych i ich rodzin, jak również osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie, poprzez prowadzenie Punktu Pomocy Rodzinie i pracę socjalną.

---

⁵<http://www.niebieskalinia.info/index.php/zadania-sluzb/51-gminna-komisja-rozwiazywania-problemow-alkoholowych>

Działania:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia za pomocą efektywnej pracy socjalnej i wsparcia asystenta rodziny,
- finansowanie działalności Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Toszku,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel szczegółowy nr 3

Reintegracja społeczno – zawodowa osób, które ukończyły terapię.

Działania:

- objęcie pracą socjalną i wsparciem klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku, którzy po ukończeniu terapii odwykowej podejmują działania zmierzające do znalezienia pracy,
- współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie ułatwienia osobom, które ukończyły terapię odwykową powrót na rynek pracy.

5. Adresaci działań, realizatorzy programu oraz źródło finansowania

Dział / Rozdział	Nazwa		Plan	
851 <u>Ochrona zdrowia</u>				
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi		130.000,00	
	3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	10.200,00	Wynagrodzenie dla członków MGKRPA (2 os x 200,00 zł + 3 os x 150,00 zł = 850,00 zł/m-c x 12 m-cy = 10.200,00 zł)
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	38.802,00	Wynagrodzenia przewidziane dla: Pedagoga – Kierownika programów opiekuńczo – wychowawczych, Zastępcy Kierownika Specjalisty ds. wdrażania programów społecznych
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	15.000,00	Składki na ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy od wynagrodzeń oraz Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
	4120	Składki na Fundusz Pracy		
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	37.480,00	Środki przewidziane na realizację umów zleceń dla opiekunów w programach opiekuńczo – wychowawczych (590 h x 24,00 zł x 2 os w każdym programie = 28.320,00 zł). Trener uzal. – 6 h x 2h x 60,00 zł = 720,00 zł Środki przewidziane na realizację umów zleceń dla opiekunów podczas Letnich programów opiekuńczo-wychowawczych (72% realizacji przedsięwzięcia): 5.200,00 zł Środki przewidziane na realizację Programu profilaktycznego dla Seniorów: animator 12 m-cy x 6 h x 40,00 zł = 2.880,00 zł Trener uzal. – 6 h x 60,00 zł = 360,00 zł
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3.000,00	Zakup materiałów do prowadzenia zajęć w programach opiekuńczo-wychowawczych: 1.500,00 zł. Zakup materiałów do prowadzenia zajęć w czasie Letnich programów opiekuńczo-wychowawczych: 1.000,00 zł. Zakup materiałów do prowadzenia zajęć do wykorzystania w Programie profilaktycznym dla Seniorów: 500,00 zł.
	4220	Zakup środków żywności	10.890,00	Zakup artykułów spożywczych i paczek świątecznych dla uczestników zajęć w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

	4260	Zużycie energii	500,00	Zakup energii elektrycznej do Punktu Pomocy Rodzinie.
	4300	Zakup usług pozostałych	9.900,00	Środki przewidziane na: Prowadzenie programów profilaktyczno- edukacyjnych realizowanych w placówkach oświatowych – 6 x 1.650,00 zł = 9.900,00 zł
	4410	Podróże służbowe	300,00	Wydatki na pokrycie wyjazdów na szkolenie dla członków MGKRPA oraz zatrudnionych pracowników.
	4430	Różne opłaty i składki	2.300,00	Wydatki na pokrycie kosztów opłat sądowych od wniosków MGKRPA – 100,00 zł Zakup ubezpieczenia NNW dla dzieci uczestniczących w zajęciach w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. – 2200,00 zł.
	4440	Odpis na ZFŚS	1.128,00	Odpis podstawowy
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	500,00	Wydatki na szkolenie pracowników oraz członków MGKRPA (dla osób, które specjalistyczne szkolenie odbyły dawniej niż 5 lat temu oraz dla pracowników w ramach poszerzenia wiedzy nt. pracy z osobami uzależnionymi) – 500,00 zł.

Adresatami działań określonych w tym programie są osoby, które nadużywają alkoholu lub są od niego uzależnione oraz członkowie ich rodzin, jak również osoby uwikłane w problem przemocy w rodzinie.

Partnerami w realizacji niniejszego programu są następujące instytucje:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku,
- Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Toszku,
- Szkoła Podstawowa im. Gustawa Morcinka w Toszku,
- Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendler w Toszku,
- Szkoła Podstawowa w Paczynie,
- Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Pniowie,
- Szkoła Podstawowa w Kotulinie,
- Publiczne Przedszkole w Toszku.

Zasady finansowania programu:

1. Cele i zadania, o których mowa w programie, finansowane są z dochodów z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Niewykorzystane środki w danym roku kalendarzowym na realizację programu w części dotyczącej alkoholu przechodzą na realizację programu w roku następnym.
3. Wysokość środków przeznaczonych na realizację celów i zadań ustala budżet Gminy.
4. Sposób dokonywania wydatków, opisywanie dokumentów księgowych, kwalifikowalności poszczególnych kosztów z zachowaniem wszelkich należnych procedur w ramach programu określa dysponent środków powierzonych Zarządzeniem Burmistrza Toszka przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów oraz Rekomendacji PARPA.

Członkowie Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych także otrzymują wynagrodzenie za swoje działania, określone w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2016r. poz. 487 z późn. zm.):

1. Członkom Komisji za pracę na rzecz realizacji programu przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 150,00 zł brutto, a przewodniczącemu i sekretarzowi Komisji za pracę na rzecz realizacji programu oraz wykonywane czynności administracyjne w miesięcznej wysokości 200,00 zł brutto.
2. Wypłata wynagrodzenia nastąpi po przedstawieniu i zaakceptowaniu przez Burmistrza Toszka raportu wraz z listą obecności z działalności pracy komisji za każdy miesiąc zgodnie z wzorem określonym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku.
3. Komisja wykonuje swoje obowiązki nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu.
4. Przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych tj. podróży związanych z wykonywaniem funkcji członka Komisji (m. in. kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, koszty podróży na szkolenia, konferencje) według zasad uregulowanych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowych (Dz. U. 2013 r., poz. 167).
5. Polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje Burmistrz Toszka.

6. Monitoring i ewaluacja

Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku jest odpowiedzialny za realizację zapisów w niniejszym programie. Jego treść stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Toszek na lata 2016-2030.

Sprawozdanie z realizacji opisanych powyżej działań będzie corocznie przedkładane Radzie Miejskiej w Toszku, jako część Sprawozdania Merytoryczno-Finansowego z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku z planem potrzeb.

Bibliografia

Łukowska K., Zasoby czy deficyty? Kto na szczeblu lokalnym zajmuje się rozwiązywaniem problemów alkoholowych? http://www.swiatproblemow.pl/2010_07_1.html

<http://parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/uzaleznienie>

<http://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/picie-ryzykowne-i-szkodliwe>

<http://www.parpa.pl/index.php/rodzina-dzieci/wspoluzaleznienie>

<http://www.niebieskalinia.info/index.php/zadania-sluzb/51-gminna-komisja-rozwiazywania-problemow-alkoholowych>

Uzasadnienie

Obowiązek uchwalenia corocznego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Toszek na rok 2018 wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2016 poz. 487 z późn. zm.).

Tekst Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Toszek na rok 2018 został dostosowany do zapisu art. 12 ust. 7 w/w ustawy, który brzmi: *„Maksymalna liczba zezwoleń, o której mowa w ust. 1, usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży napojów alkoholowych uwzględniają postanowienia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.”*